

thema 5 bladzijde 4

thema 6 bladzijde 22

thema 7 bladzijde 40

thema 8 bladzijde 58

thema 5 bladzijde 76

thema 6 bladzijde 82

thema 7 bladzijde 88

thema 8 bladzijde 94

thema 5 bladzijde 100

thema 6 bladzijde 102

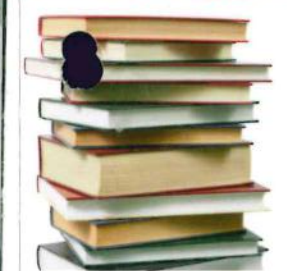
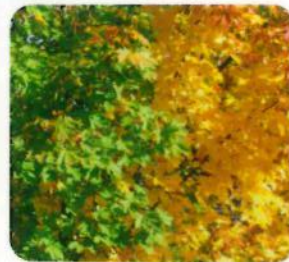
thema 7 bladzijde 104

thema 8 bladzijde 106

werkboek

oefenblad

pusblad

Taal actief

versie voor de christelijke school

6

groep

antwoordenboek B spelling

 Groen
Educatief

de dienstplicht

De plicht om een tijdje in het leger te gaan werken.

2 Vul de groene woorden aan.

Soms komt het woord eraan vast, soms niet.

Kies uit: **weer** **ware** **straat** **stof** **soort** **plicht** **plaats** **lijnen**

- Dit boek gaat in grote **lijnen** over een natuurramp.
- De tekst**soort** is een beetje vreemd.
- Het is als het **ware** een stuk in de krant over de droogte.
- Het begint met een lege **hoofdstraat**.
- Op de **marktplaats** staan nog maar twee kramen.
- De politiek heeft de **dienstplicht** weer ingevoerd.
- Fossiele **brandstof** is verboden.
- Er is een periode van **herfstweer** in december.

3 Maak met een woord uit de linkerrij en een woord uit de rechterrij een nieuw woord.

brand
herfst
hoofd
kunst

stof
straat
stuk
weer

brandstof
herfstweer
hoofdstraat
kunststof

4 Maak van elk woord een langer woord door er een ander woord achter te zetten.

Meer woorden mag ook!

1 school... **schoonplein**
2 onder... **onderbroek**
3 deur... **deurbel**
4 fiets... **fietsbel**

5 strip... **stripboek**
6 huis... **huisdier**
7 klim... **klimrek**
8 lucht... **luchtbed**

schoonplein klimtoestel

Je hebt samengestelde woorden leren schrijven. Kruis aan wat bij jou past.

- Ik schrijf deze woorden meestal goed.
- Ik vergeet soms het nieuwe woord aan elkaar te schrijven.
- Soms vergeet ik een letter in het midden van het woord.

Les 3

Eerst proberen

- 1 herfstweer _____
- 2 fruitboom _____
- 3 postzegel _____
- 4 dienstplicht _____
- 5 zeldzaam _____
- 6 ontzettend _____
- 7 marktplaats _____
- 8 enigszins _____

Dit ga je leren

Je leert hoe je woorden schrijft waarbij de z in het midden klinkt als s.

rugzak
vuilniszak

Di moet je weten

Je hoort in het midden van het woord   s   .
Je schrijft z.

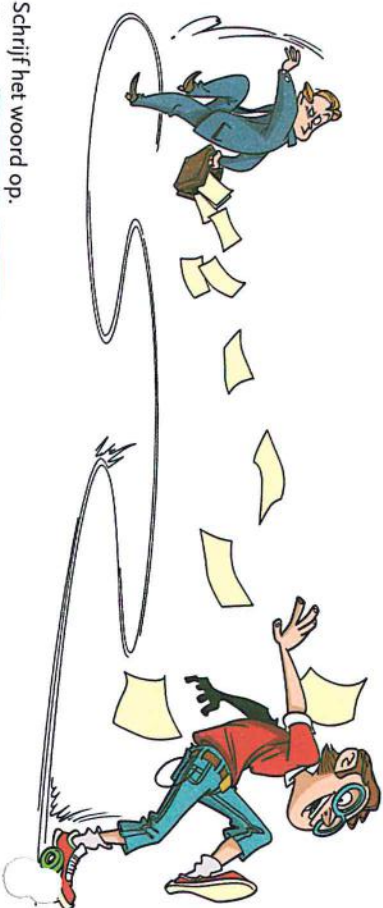
Ik heb _____ fout.

- Ik begin bij
- Ik begin bij

Les 4

1 Schrijf het woord op.

Kies uit: broekzak   hetzelfde   hoofdzak   noodzaak   opzet   opzij   zeldzaam

- 1 Iedereen op ! Daar kom ik aan.
- 2 Sorry, ik deed het niet met op .
- 3 Mijn nieuwe skateboard is echt zeld klein.
- 4 Hij past zo in mijn broek .
- 5 Er is dus geen enkele nood meer om hem op de gang te zetten.
- 6 De wieljes zijn nog precies het .
- 7 De hoofd is dat er geen plank meer aan zit.

opzij _____
opzet _____

zeldzaam _____
broekzak _____

noodzaak _____
hetzelfde _____
hoofdzak _____

ingrijpend

Met grote gevolgen.

3 ei of ij? Schrijf het woord op.

- 1 Klimaatverandering heeft aller **g**evolgen.
- 2 Onderzoekers hebben ze voor het onderw **o**s op een rijtje gezet.
- 3 Bij N **ij**megen moet de rivier meer ruimte krijgen.
- 4 De stad **ij**ndhoven ligt binnenkort misschien wel aan zee.
- 5 Tegel **ij**k verandert het landschap ingrijpend.
- 6 In Spanje ontstaat steeds meer woest **ij**n.
- 7 Uit **ij**ndelijk gebeurt dit op steeds meer plaatsen.
- 8 Hopelijk is het maar t **ij**delijk.

alderlei

onderwijs

Nijmegen

Eindhoven

Tegelijk

woestijn

Uitendelijk

tijdelijk

4 ei of ij? Schrijf het woord op. Eerst enkelvoud, dan meervoud.

1

enkelvoud
zeilschip

meervoud

zeilschepen

2

aardbei

aardbeien

3

fontein

fontein

4

strijkplank

strijkplanken

5

schilderij

schilderijen

6

batterij

batterijen

7

lakei

lakeien

8

woestijn

woestijnen

- Kruis aan wat bij jou past.
- Ik weet altijd of het ei of ij is.
  - Ik weet best vaak of het ei of ij is.
  - Ik vind het verschil tussen ei en ij moeilijk.

Les 7

Eerst proberen

- 1 Nijmegen
- 2 allerlei
- 3 brouwerij
- 4 boerderij
- 5 restaurant
- 6 rauwkost
- 7 pastei
- 8 trouwdag

Ik heb _____ fout.

- Ik begin bij
- Ik begin bij

Dit ga je leren
Je leert hoe je woorden met au en ou schrijft.

pauw

hout

applaus

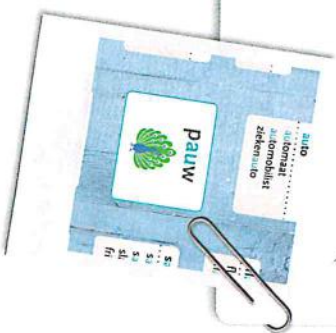
springtouw

Dit moet je weten

Woorden met au en ou zijn weetwoorden.

Je leert deze woorden uit je hoofd.

Het au-web kan je daarbij helpen.

Les 8

Schrijf het woord op.

Kies uit:

- applaus
- benauwd
- boekhouder
- bouwwaker
- kauwgom
- nauwelijks
- tweevoud
- vrachtauto

- 1 Mijn vader is boe_____.
- 2 Hij ondertekent al mijn rapporten in t_____.
- 3 Laatst kwam hij bijna onder een v_____.
- 4 Daardoor kwam zijn k_____ in zijn keel.
- 5 Wat had hij het b_____.
- 6 Hij kon n_____ meer ademen.
- 7 Gelukkig kon een b_____ hem redden.
- 8 De omstanders gaven hem een groot a_____.

boekhouder

tweevoud

vrachtauto

kauwgom

benauwd

nauwelijks

bouwwaker

applaus

vertrouwelijk
Geheim.

2 **au, ou, aau of ouw?**
Schrijf het woord op.

- 1 Ik zal je iets vertellen. Het is wel vertrouwelijk. *vertrouwelijk*
- 2 Ik ga nooit meer met mijn ouders naar een restaurant! *restaurant*
- 3 Mijn moeder bestudeert de kaart altijd naukeurig. *nauwkeurig*
- 4 Dit keer gingen haar wenkbrouwen meteen omhoog. *wenkbrauwen*
- 5 'Kabeljau!'? Daar wordt veel te massaal op gevist. *Kabeljauw*
- 6 Mensen moeten beseffen dat er nauwelijks tien in zee zwemmen. *nauwelijks*
- 7 En geloof me: die informatie is heel betrouwbaar. *betrouwbaar*
- 8 Doet u mij maar de rouwkost! *rauwkost*

3 Vul het woord in. Een woord met **au** of **ou**.

- 1 Mensen die werken in de bouw.
- 2 Mensen die werken in de ruimte.
- 3 Mensen die een auto besturen.
- 4 Wat agenten verrichten als ze iemand aanhouden.
- 5 Met zulke ladders kun je in een boomhut klimmen.
- 6 Mensen die bijhouden hoeveel een bedrijf verdient en uitgeeft.
- 7 Deze kaarten verstuurt je als iemand is gestorven.
- 8 Ander woord voor schrijvers.

1	l	u	w	a	k	e	n
2	a	r	o	n	a	u	t
3	a	u	t	o	m	i	t
4	a	a	n	h	o	i	n
5	t	o	u	w	l	a	n
6	b	o	e	k	h	d	e
7	r	o	u	w	k	a	r
8	a	u	t	e	u	r	s

Kruis aan wat bij jou past.

Ik weet altijd of het **au** of **ou** is.

Ik weet best vaak of het **au** of **ou** is.

Ik vind het verschil tussen **au** en **ou** moeilijk.

Zet alle letters in de gele vakjes achter elkaar.
Welk woord lees je? *brouwers*

Les 9

Eerst proberen

- 1 restaurant
- 2 stage
- 3 kabeljauw
- 4 etage
- 5 onderhoud
- 6 garage
- 7 verbouwing
- 8 etalage

Dit ga je leren
Je leert hoe je woorden met -ge schrijft.

garage

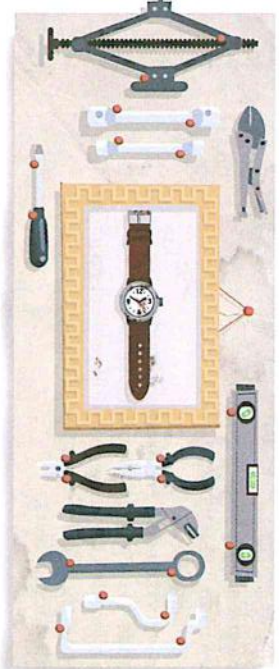

Dit moet je weten
Je hoort ze
Je schrijft ge.

Ik heb _____ fout.

- Ik begin bij ★
- Ik begin bij ★

Les 10

- ★ 1 Schrijf het woord op. Soms moet je een woord vaker gebruiken.
Kies uit: etage garage horloge lekkage slijtage

Mijn horloge

Mijn spreekbeurt gaat over het 1 h   . Het 2 h   is uitgevonden in de 16^e eeuw. Horloges kunnen niet goed tegen water. Laatst lekte er een leiding op de eerste 3 e   . Mijn 4 h   had flink last van de 5 l   . Hij is erg gaan roesten. Dat is een vorm van 6 s   . Daarom hangt hij nu voor de sier in de 7 g   .

- 1 *horloge* _____
- 2 *horloge* _____
- 3 *etage* _____
- 4 *horloge* _____
- 5 *lekkage* _____
- 6 *slijtage* _____
- 7 *garage* _____

het haasje zijn

Iemand die iets onaangenaams te wachten staat, is het haasje.

2 age of aasje? Schrijf het woord op.

- 1 Heb je al gehoord van de nieuwste r...? *rage*
- 2 Het zijn stickers van bedreigde diersoorten die je krijgt bij een k... *kaasje*
- 3 Ik plak ze overal op mijn bag... *bagage*
- 4 Mijn moeder ging naar de fysiotherapeut voor haar mass... *massage*
- 5 Toen zag ze de stickers overal in de etal... *etalage*
- 6 Vooral de tijger en de reuzenpanda zijn het h... *haasje*
- 7 Dat las ik tenminste in een rapport... *rapportage*

3 ge of sje? Schrijf het woord op.

abrikoo

abrikooje

asper

asperge

gaa

gaasje

nie

genie

mane

manege

4 Schrijf het woord op.

- 1 Als iets lekt, heb je een *lekage*.
- 2 Als iets slijt, is dat *slijtage*.
- 3 Een klein stuk speculaas is een *speculaasje*.
- 4 Een winkelier etaleert zijn spullen in de *etalage*.
- 5 Iemand die masseert, geeft een *massage*.
- 6 Wie iets opschrijft in een rapport, schrijft een *rapportage*.

Kruis aan wat bij jou past.

- Ik vind woorden met -ge best makkelijk.
- Ik vind woorden met -ge best moeilijk.

les 11

- 1 ravage
- 2 manege
- 3 boekhouder
- 4 touwladder
- 5 kauwgom
- 6 lekkage
- 7 applaus
- 8 genie

Ik heb _____ fout.

- Ik begin bij
- Ik begin bij

Dit ga je leren
Je leert hoe je woorden met -ge schrijft.

garage

Dit moet je weten
Je hoort {zje}
Je schrijft ge.

les 12

Vul de puzzel in.

- Kies uit: bagage garage genie lekkage massage rage asperge

- 1 Langwerpige groente.
- 2 Als het lekt, heb je een ...
- 3 Daar staat de auto droog.
- 4 Slimmerik, bolleboos, uitblinker, ...
- 5 Iets wat iedereen doet of graag wil hebben.
- 6 Koffers, rugzakken en tassen als je op reis gaat.
- 7 Daarvoor ga je naar de fysiotherapeut.

a	r	n	e	n	g	e
i	e	k	k	a	g	
g	a	r	a	a	g	e
		g	e	n	i	e
			r	a	g	e
	b	a	g	a	g	e
m	a	s	s	a	g	e

de ravage
Enorme rommel, bijvoorbeeld door vernieling of een storm.

2 ge of sje? Schrijf het woord op.
Tip: als je het niet weet, bekijk je de hint (tussen haakjes).

De hele klas gaat actievoeren. Ze verzamelen voor de
1 etala van de dierenwinkel. Een hond en zijn
2 baa komen net naar buiten. Om 3 uur vertrekken ze
naar het 3 bos van de boer. Daar wil de gemeente een
4 mane bouwen. Maar dat is een ramp voor de dieren.
Er zitten konijntjes, 5 haas, maar ook een bedreigde
diersoort: de boomkikker. Nog maar een heel klein
6 percenta van Nederland is geschikt voor dit unieke
dier. Als dit plan doorgaat, ontstaat een 7 rava onder
de boomkickers. Daarom protesteren de kinderen!

- 1 *etalage* _____ (raam van een winkel)
- 2 *baasje* _____ (kleine eigenaar)
- 3 *bosje* _____ ( )
- 4 *manege* _____ (paardenstal)

- 5 *haasjes* _____ (aantal procenten)
- 6 *percentage* _____ (woord van de dag)
- 7 *ravage* _____

3 Maak het gedicht af.

Ik zat laatst in een lift naar de tweede et
Ik had mijn handen vol aan alle ba
Ik drukte op de knop, maar ging naar de ga
Daar was het een rommel, echt een hele ra
Het water had gelekt, er was een le
De leiding was kapot, geveld door sl
Ik bracht mijn baas verslag uit in een ra
Hij zei: twaalf procent is een hoog pe
Wat mij betreft loop jij nog veel langer st
Ga nu maar naar de fysiotherapeut voor je ma

- etage* _____
- bagage* _____
- garage* _____
- ravage* _____
- lekkage* _____
- slijtage* _____
- rapportage* _____
- percentage* _____
- stage* _____
- massage* _____

? Deze les ging beter dan les 10.
 ja
 een beetje
 nee

Dit heb je geleerd
Je hebt geleerd hoe je woorden schrijft die bestaan uit twee andere woorden.

hijskraan
fruitboom

Je hebt geleerd hoe je woorden schrijft waarbij de z in het midden klinkt als s.

rugzak
vulniszak

Weet je nog?

De twee woorden vormen samen een nieuw woord. Je schrijft het woord aan elkaar:

fruit + boom → fruitboom
sport + tas → sporttas
uit + spraak → uitspraak

Je hoort in het midden van het woord s.
Je schrijft z.

✦ Maak met een woorddeel uit de linkerrij en een woorddeel uit de rechterrij een nieuw woord. Schrijf het woord in de zin.

hoofd fruit nood uit water zeld	boom spraak straal zaak zaak zaam
--	--

- 1 Doe die kraan eens dicht. Ik word nat van die waterstraal.
- 2 De reuzenpanda is een zeldzaam .
- 3 Er staat een fruitboom _____ dier.
- 4 De hoofdzaak _____ in onze tuin.
- 5 Groene energie is een bittere noodzaak _____ is energie besparen.
- 6 Dat is een dappere uitspraak _____ .

2 Schrijf het woord op.

- _____ *hoofdstraat*
- _____ *ontzettend*
- _____ *alleszins*
- _____ *brandstof*
- _____ *kunststukje*
- _____ *handzaam*
- _____ *jaszak*
- _____ *ijszak*

- 1 Ken je de winkel in de hoofstraat?
- 2 Daar verkopen ze een ontzettend coole koelkast.
- 3 Het is alleszins indrukwekkend.
- 4 Hij heeft bijna geen stroom of brandstof nodig.
- 5 Echt een kunststukje, kun je wel zeggen.
- 6 Deze koelkast is ook nog eens heel handzaam.
- 7 Hij past zo in je jaszak.
- 8 Het is namelijk een zak ijs: de ijszak.

3 Aan elkaar of niet? Schrijf het woord op.

- 1 het zelfde *hetzelfde*
- 2 ten eerste *ten eerste*
- 3 hoe dan ook *hoe dan ook*
- 4 lees zaal *leeszaal*
- 5 voet bal schoen *voetbalschoen*

4 Maak van twee woorden een nieuw woord of een woordgroep.

Bedenk er minstens vijf.

Tip: niet alle woorden schrijf je aan elkaar.

stripboek _____ *haakjes*

luchtbel _____ *rek* _____ *hals*

graszode _____ *gras* _____ *zode* _____ *zuiver*

tussen haakjes _____ *strip* _____ *bel* _____ *andere* _____ *boek*

glaszuiver _____ *klim* _____ *lucht* _____ *andere* _____ *boek*

onder andere _____ *onder* _____ *lucht* _____ *andere* _____ *boek*

klimrek _____ *zaak* _____ *glas*

halszaak _____ *glas*

ondertussen _____ *glas*

? Ik kan samengestelde woorden goed schrijven.

ja

een beetje

nee

★ Schrijf bij elk plaatje een zin.

Beschrijf wat er gebeurt.

Gebruik in elke zin twee van deze woorden.

Kies uit: keihard bereikbaar

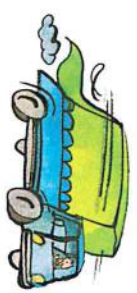
Bouwwaker vrachtauto

kauwgom benauwd

aardbei boerderij

De bouwvakker is benauwd.

De vrachtauto rijdt keihard.

De boerderij is bereikbaar.

De kauwgom smaakt naar aardbei.

Dit heb je geleerd

Je hebt geleerd hoe je woorden met ei en ij schrijft.

trein

ijs

afscheid

batterij

Je hebt geleerd hoe je woorden met au en ou schrijft.

pauw

hout

applaus

springtouw

Weet je nog?

Woorden met ei en ij en woorden met au en ou zijn weetwoorden.

Je leert deze woorden uit je hoofd.

Het ei-web en het au-web kunnen je daarbij helpen.

2 ei, ij, au of ou? Schrijf het woord op.

- 1 In een poolklimaat is de kou je grootste vand.
- 2 Op open terren heeft de wind vrij spel.
- 3 Ik leek wel een astronut als ik naar buiten ging.
- 4 Mijn muts trok ik tot over mijn wenkbrauwen.
- 5 Na de verbouwing verhuisden we naar Nederland.
- 6 Bij het afsched van mijn grootouders voelde ik me beroerd.
- 7 Toen ik hier aankwam, voelde het als een woestijn.
- 8 Maar uiteindelik wende de warmte wel.

vrijand

terrein

astronaut

wenkbrauwen

verbouwing

afsched

woestijn

uiteindelik

3 In elk rijtje ontbreekt drie keer hetzelfde woorddeel. Schrijf dat stukje op.

onge ☆
onder ⚙
over ❄

uiteinde ☆
aan ⚙ing
uit ❄elijk

tege ☆
boek ⚙er
eloos ❄

☆ = lijk
⚙ = houd
❄ = eind

4 ei, ij, au of ou? Schrijf het woord op.

- 1 Al uw bidragen helpen ons de vervuiling tegen te gaan.
- 2 Lege batterijen mogen niet in de vuilnisbak.
- 3 Gebruik bij alle verbouwingen duurzaam hout.
- 4 Deze fonteinen zijn zuinig met water.
- 5 In de Noordzee zwemmen bijna geen kabeljauwen meer.
- 6 Deze aardberen zijn biologisch gekweekt.
- 7 Op veel boerderijen mogen de kippen naar buiten.
- 8 Astronauten zien vanuit de ruimte hoe mooi de aarde is.

bidragen

batterijen

verbouwingen

fonteinen

kabeljauwen

aardberen

boerderijen

Astronauten

Ik kan woorden met ei, ij, au en ou goed schrijven.

- ja
 een beetje
 nee

Dit heb je geleerd
Je hebt geleerd hoe je
woorden met -ge schrijft.

garage

Weet je nog?
Je hoort {zje}
Je schrijft ge.

1 Kijk naar de tekening. Schrijf het woord op.

Kies uit: asperge, bagage, etage, garage, horloge, massage

- 1 Waar staat de lift nu? Op de eerste *etage*
- 2 Welke afdeling is daar? De afdeling *bagage*
- 3 Wat is er in de kelder? De *garage*
- 4 Wat kun je kopen op de tweede etage? Een *horloge*
- 5 Wat is er in de aanbieding in het restaurant op de derde etage? Friet met *asperge*
- 6 Wat kun je krijgen op de vierde etage? Een gezonde *massage*

2 Schrijf het woord op.
Een woord met age of aasje.

Mijn broer is bioloog

- 1 Hij loopt st... bij het Wereld Natuur Fonds.
- 2 Laast was de reuzenpanda weer het h...
- 3 Bij een aardbeving ontstond een enorme rav...
- 4 Een groot percent... van de bamboe was verwoest.
- 5 Mijn broer moet er een rapport... van maken.
- 6 Op dit moment pakt hij zijn bag...

etage
haasje
ravage
percentage
rapportage
bagage

3 Welk zelfstandig naamwoord hoort erbij? Schrijf het woord op.

- 1 rapporteren rapportage
- 2 geniaal genie
- 3 lekken lekkage
- 4 slijten slijtage
- 5 etaleren etalage
- 6 masseren massage

4 Welk woord hoort er niet bij? Schrijf ook op waarom.
 Tip: let op de uitspraak en hoe je het schrijft.

- 1 haasje stage kaasje
Stage, want je schrijft het einde anders
- 2 genie geluk gedoe
Genie, want je spreekt het begin anders uit.
- 3 roosje doosje horloge
Horloge, want je schrijft het einde anders/spreekt het anders uit.
- 4 slijtage bijlage lekkage
Bijlage, want je spreekt het einde anders uit.
- 5 manege koolmeesje weesje
Manege, want je schrijft het einde anders /spreekt het anders uit.
- 6 etalage homepage rapportage
Homepage, want je spreekt het einde anders uit.

Ik kan woorden met -ge goed schrijven.

ja

een beetje

nee

les 1

Eerst proberen

- 1 vrijheid _____
- 2 straatje _____
- 3 etalage _____
- 4 horloge _____
- 5 schoonheid _____
- 6 dwaasheid _____
- 7 paasje _____
- 8 wijsheid _____

Ik heb _____ fout.

- Ik begin bij
- Ik begin bij

les 2

1

Schrijf het woord op.

Tip: let op de groene woorden.

Kies uit: waarheid menschheid wijsheid eenheid juistheid schoonheid snelheid

- 1 We laten zien dat we **één** zijn. We tonen onze *eenheid* _____.
- 2 Het **juiste** van een bewering. De *juistheid* _____ van een bewering.
- 3 Alle mensen samen. De *menschheid* _____.
- 4 Het **schone** (mooie) van de natuur. De *schoonheid* _____ van de natuur.
- 5 Het **snelle** van die auto. De *snelheid* _____ van die auto.
- 6 Dat wij **vrij** zijn. Onze *vrijheid* _____.
- 7 Het is **waar**. Het is de *waarheid* _____.
- 8 Het **wijze** van dat besluit. De *wijsheid* _____ van dat besluit.

Dit ga je leren
Je leert hoe je woorden met -heid schrijft.

snelheid

Dit moet je weten
Je hoort heit.
Je schrijft heid.

Dit heb je geleerd
Je hebt geleerd hoe je werkwoorden
in de tegenwoordige tijd schrijft.

Werkwoorden als fluiten en
vinden.

Weet je nog?

- fluiten
De stam eindigt op t: fluit.
In de hij-vorm komt er geen extra t bij.
- vinden
De stam eindigt op d: vind.
In de hij-vorm schrijf je dt.

onderwerp	tegenwoordige tijd	tegenwoordige tijd
ik, ... jij?	stam	fluit stam vind
jij, u, hij, zij, het	stam	fluit stam +t vindt
wij, jullie, zij	hele werkwoord	fluiten hele werkwoord vinden

★ 1 Vul de goede vorm van het werkwoord in.

- ik praat / hij **praat** / wij **praten** graag op een aardige manier met elkaar.
 ik **geniet** / hij **geniet** / wij **genieten** namelijk erg van gezelligheid en vriendschap.
 ik **duld** / hij **duldt** / wij **dulden** dus geen ruziemakers in de buurt.
 ik raad / hij **raadt** / wij **raden** je dan ook aan om heel geduldig te zijn.

★ 2 Vul de goede vorm van het werkwoord in.

- raden 'Je **raadt** nooit hoeveel ik al gespaard heb.'
 schatten 'Ik **schat** tweehonderd euro.'
 barsten 'Zoveel? Nou, dan **barst** jouw spaarvarken zeker wel!
 spelden 'Ik **speld** straks een gouden broche op mijn borst!'

★ 3 Vul de goede vorm van het werkwoord in.
Maak dan de zin af.

- hechten De verpleegster **hecht een wond**.
 broeden De ooievaar **broedt**.
 snuiten Als ik verkouden ben, **snuit**.

zweten Ik **zweet**.

Ik kan de tegenwoordige tijd van
werkwoorden met stam op t en d
(als fluiten en vinden) goed schrijven.

- ja
 een beetje
 nee

1 a Vul de puzzel in.

Kies uit:

- appelstroop
- fruitboom
- raakstraf
- uitspraak
- waterstraat
- ijsbeer

- 1 Papier prikken als straf heet een ...
- 2 Hoe je woorden uitspreekt, heet je ...
- 3 Een gezond, maar zoet broodbeleg is ...

1	t	a	a	k	a	t	n	a	f
			2	w	a	t	e	r	s
3	u	i	t	s	p	p	e	r	a
			4	a	p	p	e	r	k
				5	i	j	s	b	e
							6	f	r
								u	i
									t
									b
									o
									o
									o
									m

b Welk woord lees je in de grijze balk?
kapper

2 Trek een lijn. Schrijf het woord op.
 Tip: Er zijn meerdere antwoorden mogelijk.

<p>brand</p> <p>dienst</p> <p>hoofd</p> <p>herfst</p> <p>markt</p> <p>tekst</p>	<p>soort</p> <p>straat</p> <p>weer</p> <p>plicht</p> <p>stof</p> <p>plaats</p>
---	--

<p>hoofdstraat, marktstraat</p> <p>brandweer, herfstweer</p> <p>dienstplicht</p> <p>brandstof</p> <p>hoofdplaats, marktplaats</p>	<p>tekstsoort</p> <p>soort</p> <p>straat</p> <p>weer</p> <p>plicht</p> <p>stof</p> <p>plaats</p>
---	--

Dit ga je leren
 Je leert hoe je woorden schrijft die bestaan uit twee andere woorden.

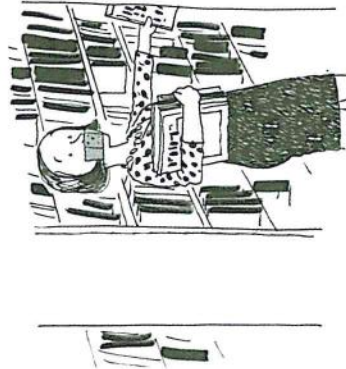
hijskraan
fruitboom

Dit moet je weten
 De twee woorden vormen samen een nieuw woord. Je schrijft het woord aan elkaar.

fruit + boom	→	fruitboom
sport + tas	→	sporttas
uit + spraak	→	uitspraak

1 Trek een lijn. Schrijf het woord op.

het	zij	opzij
broek	zelfde	hetzelfde
nood	zaam	zeldzaam
op	zet	opzet
op	zaak	noodzaak
zeld	zak	broekzak

Dit ga je leren

Je leert hoe je woorden schrijft waarbij de z in het midden klinkt als s.

rugzak

vuilniszak

Dit moet je weten

Je hoort in het midden van het woord s.
Je schrijft z.

oefenblad

2 z of sz? Schrijf het woord op.

- 1 Tina is werkzaam in de leesaal.
- 2 Daar moet het ontzettend stil zijn.
- 3 En Tina is zelf alle mensen spraakzaam.
- 4 Praten is een noodzaak voor haar.
- 5 Ze is een raszuivere babbelkous.
- 6 In haar vrije tijd kan ze zich enigszins uitleven.
- 7 Dan ontwerpt ze fietsadels.
- 8 Als Tina langzaam komt, hoor je haar praten.
- 9 'Dit wordt mooi, dit wordt mooier,' steeds hetzelfde.

werkzaam, leesaal
ontzettend
alleszins, spraakzaam
noodzaak
raszuivere
enigszins
fietsadels
langzaam
hetzelfde

3 z of sz? Schrijf het woord op.

- 1 Zoran is enigszins in paniek.
- 2 Hij had een brief voor Zara in zijn jaszak.
- 3 Heeft hij die gepost zonder postzegel?
- 4 Straks belandt die brief in een vuilniszak!

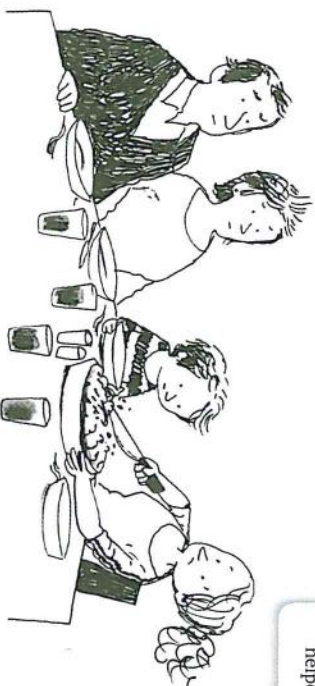
enigszins
jaszak
postzegel
vuilniszak

1 Schrijf het woord op.

Kies uit:

- aardbei
- bereikbaar
- boerderij
- bijdrage
- keihard
- pastei

- 1 Meike bakt een **pastei**.
- 2 De korst wordt helaas **keihard**.
- 3 Gelukkig woont Meike op een **boerderij**.
- 4 Fruit is voor haar **bereikbaar**.
- 5 Dus plukt Meike voor iedereen een **aardbei**.
- 6 Dat is haar **bijdrage** aan de maaltijd.

2 ij of ei? Schrijf het woord op.

- 1 We nemen afsch*ij*d van juf Hoogendijk.
- 2 Ze verhuist naar N*ij*megen.
- 3 Thisis denkt dat die stad in Over*ij*ssel ligt!
- 4 Aardr*ij*kskunde is niet echt zijn terr*ij*n.
- 5 Iedereen was t*ij*delijk erg van slag.
- 6 Haar nieuwe school was onze v*ij*and.
- 7 Toen krabbelden we weer over*ij*nd.
- 8 Juf Hoogendijk krijgt een groots afsch*ij*d.
- 9 Onze b*ij*drage aan het afsch*ij*d is een lied.
- 10 We verzinnen aller*ij* teksten.
- 11 Uit*ij*ndelijk zijn we het eens.
- 12 Bij de repetitie zingt iedereen ongel*ij*k.
- 13 Alleen het refr*ij*n zetten we tegel*ij*k in.
- 14 U moet dichterb*ij* wonen, juf Hoogendijk!
- 15 We hebben nog veel onderw*ij*s van u nodig!

Dit ga je leren

Je leert hoe je woorden met ei en ij schrijft.

trein

batterij

afscheid

ijs

Dit moet je weten

Woorden met ei en ij zijn weetwoorden.

Je leert deze woorden uit je hoofd.

Het ei-web kan je daarbij helpen.

afscheid

Nijmegen

Overijssel

Aardrijkskunde, terrein

tijdelijk

vijand

overeind

afscheid

bijdrage, afscheid

allerlei

Uiteindelijk

ongelijk

refrein, tegelijk

dichterbij

onderwijs

thema 5 les 8 : extra oefenen

1 a Vul de puzzel in.

Kies uit: applaus boekhouder kauwgom
touw ladder tweevoud vrachtauto

- 1
- 2
- 3 Iemand die de inkomsten en uitgaven bijhoudt.
- 4 Tweemaal hetzelfde doen.
- 5 Hard klappen.
- 6

1	r	a	c	h	t	a	u	t	o
2	k	a	u	w	g	o	m		
				3	b	o	e	k	h
4	t	w	e	e	v	o	u	d	
5	a	p	p	l	a	u	s		
6	t	o	u	w	l	a	d	d	e

b Welk woord staat er in de grijze balk?

toeval

2 ou of au? Schrijf het woord op.

- 1 Gisteren vierden wij de trouwdag van opa en oma.
- 2 We aten in een vegetarisch restaurant.
- 3 Ik had lekkere rauwkost gekozen.
- 4 In het gebouw vond een verbouwing plaats.
- 5 Plotseling werd er door de politie een aanhouding gedaan.
- 6 Het was een bouwvakker die aan het werk was.
- 7 De eigenaar dacht dat hij betrouwbaar was, maar hij had geld gestolen.
- 8 Na afloop gaven we de agenten een groot applaus.
- 9 Ik houd wel van wat leven in de brouwerij.

spelling ma, b

Dit ga je leren

Je leert hoe je woorden met au en ou schrijft.

pauw

hout

springtouw

Dit moet je weten

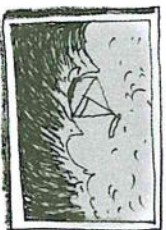
Woorden met au en ou zijn weetwoorden.

Je leert deze woorden uit je hoofd.

Het au-web kan je daarbij helpen.

oefenblad

9

Dit ga je leren
Je leert hoe je woorden met -ge
schrijft.

garage

Dit moet je weten
Je hoort **z**ie.
Je schrijft ge.

★ 1 Maak de woorden af met ge.
Schrijf het woord op.

- 1 Jesse loopt sta... als loodgieter.
- 2 Hij kijkt elk kwartier op zijn horlo...
- 3 Deze lekka... zit op een lastige plaats.
- 4 Jesse klaagt: 'Zo krijg ik slijta... aan mijn rug.'
- 5 Ik haal mijn brommer uit de gara...
- 6 Voor mijn part stroomt dit water naar de onderste eta...

etage
horloge
lekkage
slijtage
garage
etage

★ 2 -oosje of -oge, -aasje of -age, -eesje of -ege?
Schrijf het woord op.

- 1 Mijn vader was een p... naar een kuuroord.
- 2 Hij maakte er een rapport... over.
- 3 'Elke dag een gl... en een mass...' heet het.
- 4 Daardoor werd kuren ineens een r...
- 5 In de etal... van elk reisbureau zie je aanbiedingen.
- 6 Mensen pakken hun bag... en gaan naar een kuuroord.
- 7 Ze hopen als een roo... te slapen.
- 8 Een tijdje zonder klok of horl...
- 9 Ontbijten met een k... en een abrik...
- 10 Zelf ga ik liever naar de man...
- 11 Daar loopt mijn zus Desie st...

roosje
rapportage
glaasje, massage
rage
etalage
bagage
roosje
horloge
kaasje, abrikoosje
manege
stage

thema 5 les 12 : extra oefenen

spelling 20

Dit ga je leren
Je leert hoe je woorden met -ge
schrijft.

garage

Dit moet je weten
Je hoort -zje
Je schrijft -ge.

- 1 Schrijf het woord in de goede rij.
Kies uit: garage asperge doosje kaasje
kersje massage rage bloemenvaasje
poosje roosje

ge sje
garage doosje
asperge kaasje
massage kersje
rage bloemenvaasje
poosje
roosje

- 2 Schrijf het woord op.

Let op: dit is een rijmpje.

- In de keuken is het een rav...
- We schilden asper...s, die zijn een r...
- Maar terwijl we schilden, kwam er lekk...
- Mijn oma riep: 'Bel je huisb...el!'
- Die maakt volgende week een rapport...
- Die emmers staan er dus nog een poo...
- De druppels tikken als een horl...
- Mijn oma drijft rond op haar bag...
- Oei, nog een lek, haal snel een v...el!

ravage
asperges, rage
lekkage
huisbaasje
rapportage
poosje
horloge
zagage
vaasje

oefenblad

1 Er staat een vlek in plaats van heid. Schrijf het woord op.

1 De snel   op onze wegen moet omhoog.
snelheid

2 Hard rijden, geeft mensen een gevoel van vrij   .
vrijheid

3 Maar wil de hele mens   sneller?
mensheid

4 Anderen worden gelukkiger van schoon   .
schoonheid

5 Nederlanders zijn geen een   .
eenheid

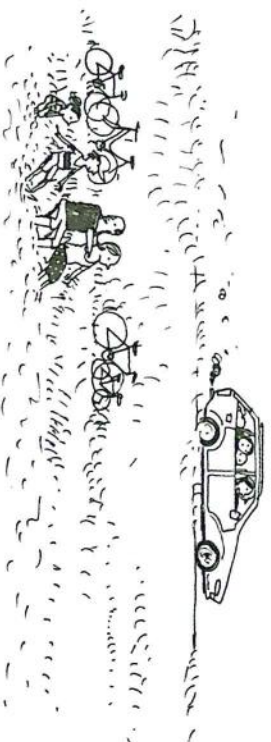
6 Dus sneller rijden of niet? Wat is wijs   ?
wijsheid

Dit ga je leren
je leert hoe je woorden met
heid schrijft.

snelheid

Dit moet je weten
je hoort heid.
je schrijft heid.

2 -ijd, -ift of -eid? Schrijf het woord op.

1 Kinderen hebben weinig aardigh   in groentes eten.

2 De maalt   wordt dan lang en vervelend.

3 Een kleine hoeveelh   sla zorgt al voor boosh   .

4 Een meerderh   van de ouders gaat dan de str   aan.

5 Sommige kinderen krijgen de sla weer bij hun ontb   .

6 Een minderh   gaat ruzie uit de weg.

7 Ze willen het alt   gezellig houden.

8 'Het hoort bij de leeft   ,' zeggen ze.

9 'Al sinds de oudh   lusten kinderen geen spruitjes.'

10 Maar groentes zijn goed voor de gezondh   van hun kind.

11 Later krijgen ze misschien sp   van hun eetgedrag.

12 Wat is wijs   , volgens jou?

aardigheid

maaltijd

hoeveelheid, boosheid

meerderheid, strijd

ontbijt

minderheid

altijd

leeftijd

oudheid

gezondheid

spijt

wijsheid